

**ЗАВХАН АЙМГИЙН
ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН
ХУРАЛДААНЫ ТОГТООЛ**

2020 оны 12 сарын 30 өдөр

Дугаар 14

Улиастай

**Аймгийн Засаг даргын 2020-2024 оны
үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг батлах тухай**

Монгол улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 25.1, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.11.1, 17 дугаар зүйлийн 17.4 дэх заалтыг тус тус үндэслэн Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. Аймгийн Засаг даргын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг нэгдүгээр, Аймгийн Засаг даргын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хяналт-шинжилгээ үнэлгээний шалгуур үзүүлэлтүүдийг хоёрдугаар хавсралтаар тус тус баталсугай.

2. “Аймгийн Засаг даргын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр”-т дэвшүүлсэн зорилтуудыг Аймгийн хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөнд тусган хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулж, хэрэгжилтийг хууль тогтоомжид заасан хугацаанд Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хуралд танилцуулж ажиллахыг аймгийн Засаг дарга /Д.Түвшинжаргал/-д даалгасугай.

3. Тогтоолын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн нарийн бичгийн даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч /Д.Үнэнхүү/-д үүрэг болгосугай.

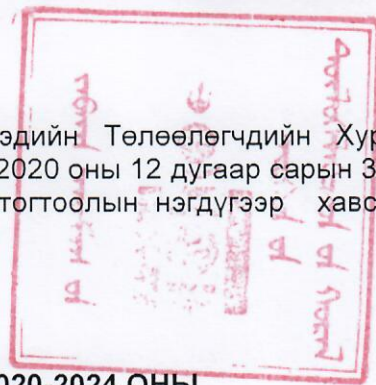
ДАРГА

Ц.УЛАМ-ОРГИХ

150200044

Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын
хуралдааны 2020 оны 12 дугаар сарын 30-ны
өдрийн 18 тогтоолын нэгдүгээр хавсралт

ЗАВХАН АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН 2020-2024 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨТӨЛБӨР

Завхан аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн ээлжит 3 дугаар хуралдаанаар Монгол Улсын үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, “Алсын хараа-2050” урт хугацааны хөгжлийн бодлого, Монгол улсыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл, Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр, Завхан аймгийг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэлд тулгуурлан нам, иргэний нийгмийн байгууллагууд, иргэд, олон нийтийн саналд үндэслэн 2020-2024 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны хөтөлбөрөө тодорхойлж байна.

Аймгийн Засаг даргын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг боловсруулахдаа халдварт цар тахлаас үүдэлтэй хүндрэлийг даван туулж, эдийн засаг, нийгэм, хүний хөгжлийг хангах, байгаль орчны тэнцвэртэй байдал, засаглалыг сайжруулах, бүс ба орон нутгийг хөгжүүлэх зорилго, зорилтуудаа дэвшүүллээ.

НЭГ. “КОВИД-19” ХАЛДВАРТ ЦАР ТАХЛААС ҮҮДЭЛТЭЙ ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН ХҮНДРЭЛИЙГ ДАВАН ТУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭ

1.1. Цар тахал

“Ковид-19” халдварт цар тахлаас үүдэлтэй эдийн засаг, нийгмийн хүндрэлийг даван туулах арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

1.1.1 “Ковид-19” халдварт цар тахлын үед иргэн, аж ахуйн нэгжийг дэмжих арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

1.1.1.1 Аж ахуйн нэгж, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчдэд хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, ариун цэвэр, халдваргүйн горимыг хангахад шаардлагатай мэдээлэл, сурталчилгаа хийх, сургалт зохион байгуулах замаар ажлын байраа хадгалах, орлоготой байх нөхцөлийг бүрдүүлнэ.

1.1.1.2 Аж ахуй нэгж, байгууллагуудын ариутгал халдваргүйжүүлэлтийг тогтмолжуулж, хяналт тавьж ажиллана.

1.2.1 “Ковид-19” халдварт цар тахлын эрсдэлээс урьдчилан сэргийлж, эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний хариу арга хэмжээний бэлэн байдлыг хангахтай холбоотой төсвийн санхүүжилтийг нэмэгдүүлнэ.

1.2.1.1 Цар тахлын үед ажилласан албан хаагчдад олгох цалин, урамшуулал, дэмжлэгийг нэмэгдүүлнэ.

1.2.1.2 Гамшгийн үеийн нөхцөл байдалтай уялдуулан стратегийн хүнсний бүтээгдэхүүний нөөц бүрдүүлнэ.

1.2.1.3 Шинэ болон сэргэн тархаж байгаа халдвараас сэргийлэх мэдээлэл, сургалт, сурталчилгаа зохион байгуулна.

1.2.1.4 Шинэ коронавирусийн халдварыг тодорхойлох оношлуур, эм эмнэлгийн хэрэгсэл, хувийн хамгаалах хэрэгсэл, ариутгал халдваргүйтгэлийн бодисын нөөц бүрдүүлнэ.

1.2.1.5 Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг, зарим “А” зэрэглэлийн эмнэлэг, оношилгоо эмчилгээний төвүүдийг РТ-ПСР төхөөрөмжөөр хангана.

1.2.1.6 Цар тахлын голомтод ажиллаж буй алба хаагчдыг эрүүл мэндийн эрсдэлээс хамгаалах ажлыг зохион байгуулна.

ХОЁР. ХҮНИЙ ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО

2.1. Эрүүл мэнд

Өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх тогтолцоог бэхжүүлж, орчин үеийн оношилгоо, эмчилгээний технологийг өргөжүүлэн, эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулна.

2.1.1 Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг дээшлүүлнэ.

2.1.1.1 Эх, хүүхдийн эрүүл мэндийг хамгаалж, нялхсын эндэгдлийг бууруулна.

2.1.1.2 Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээнд цахим үйлчилгээний төрлийг нэмэгдүүлнэ.

2.1.1.3 Эмийн зохистой хэрэглээ, аюулгүй байдлыг ханган эмийн сангийн үйл ажиллагааг тогтворжуулна.

2.1.1.4 Сумдад явуулын амбулаторийн цогц үйлчилгээг нэвтрүүлнэ.

2.1.1.5 Уламжлалт анагаах ухааны үйлчилгээг өргөжүүлнэ.

2.1.1.6 Эрүүл мэндийн байгууллагуудад авто машины парк шинэчлэлт хийж, зарим сумыг яаралтай тусламжийн тоноглогдсон автомашинаар хангана.

2.1.1.7 Зүрх, судасны тусламж үйлчилгээг тэргүүлэх чиглэл болгон хөгжүүлнэ.

2.1.1.8 Улиастай, Тосонцэнгэлийн нэгдсэн эмнэлэгт шаардлагатай тасаг, нэгжийг байгуулна.

2.1.1.9 Эрүүл мэндийн байгууллагуудыг шаардлагатай тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгслээр хангана.

2.1.1.10 Эрүүл мэндийн хөгжлийн чиг хандлагыг тодорхойлох бодлогын зөвлөлийг байгуулж ажиллуулна.

2.1.1.11 Рашаан сувиллын үйлчилгээний чанарыг сайжруулахад дэмжлэг үзүүлнэ.

2.1.2 Нийгмийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулна.

2.1.2.1 Зонхилон тохиолдох халдварт болон халдварт бус өвчний гаралтыг бууруулна.

2.1.2.2 Эрүүл мэндийг дэмжигч байгууллагуудын тоог нэмэгдүүлнэ.

2.1.2.3 Иргэдэд эрүүл мэндийн мэдлэг олгох сургалт, сурталчилгааг тогтмол зохион байгуулна.

2.1.2.4 Хүний эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлж буй хүчин зүйлсэд тандалт судалгаа хийнэ.

2.1.2.5 Нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдлын үед хариу арга хэмжээний бэлэн байдлыг бэхжүүлнэ.

2.1.2.6 “Эрүүл, идэвхтэй амьдрал”

2.1.2.7 “Халдварт өвчинтэй тэмцэх, сэргийлэх”

2.1.2.8 “Эх, хүүхэд, нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд”

2.1.2.9 “Хавдрын эсрэг”

2.1.2.10 “Харшлаас сэргийлэх”

2.1.2.11 “Эрүүл чийрэг эр хүн”

2.1.2.12 “Элэг бүтэн Монгол” арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлнэ.

2.1.3 Оношилгоо, эмчилгээний дэвшилтэт технологийг нэвтрүүлнэ.

2.1.3.1 Аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийг түшиглэн хүчилтөрөгчийн бэсрэг үйлдвэр байгуулна.

2.1.3.2 Лавлагаа шатлалд хийгддэг оношилгоо, эмчилгээг аймгийн Нэгдсэн эмнэлэгт нэвтрүүлнэ.

2.1.3.3 Мобайл технологийг өргөжүүлэн, үйл ажиллагааг эрчимжүүлнэ.

2.1.4 Эрүүл мэндийн салбарын хүний нөөц, нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.

2.1.4.1 “Чадварлаг эмч” арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

2.1.5 Эрүүл мэндийн даатгалын үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.

2.1.5.1 Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хууль, журмыг иргэдэд сурталчилна.

2.1.5.2 Эрүүл мэндийн даатгалын байгууллагыг чадавхжуулна.

2.2. Биеийн тамир, спорт

Нийтийн биеийн тамирыг эрүүл, идэвхтэй амьдралын хэв маяг, аж төрөх ёсны салшгүй хэсэг болгож, мэргэжлийн спортыг дэмжин, тамирчдын тив, дэлхий, улсын түвшинд өрсөлдөх чадвар, амжилтыг нэмэгдүүлнэ.

2.2.1 Нийтийн биеийн тамир, спортыг хөгжүүлнэ.

2.2.1.1 Спортын холбоо, магадлан итгэмжлэгдсэн клуб, сонирхлын бүлгүүдийн үйл ажиллагааг дэмжинэ.

2.2.1.2 Зарим сумдад биеийн тамирын арга зүйчийг орон тоогоор ажиллуулна.

2.2.1.3 “Хөдөлгөөн – Эрүүл мэнд” арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

2.2.2 Үндэсний болон мэргэжлийн спортыг хөгжүүлнэ.

2.2.2.1 Үндэсний спортыг хөгжүүлж, улсын чанартай уралдаан тэмцээнийг орон нутагт зохион байгуулна.

2.2.2.2 Спортын шүүгч, дасгалжуулагчийг бэлтгэж, хүний нөөцийг бэхжүүлнэ.

2.2.2.3 Аймгийн Засаг даргын дэргэд “Өсвөрийн шигшээ баг”-ийг байгуулна.

2.2.2.4 Биеийн тамир, спортын байгууллагыг шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангахад дэмжлэг үзүүлнэ.

2.2.3 Хүн амд биеийн тамир, спортын үйлчилгээ үзүүлэх төр, хувийн хэвшлийн байгууллагын тоог нэмэгдүүлж, хамтын ажиллагааг сайжруулна.

2.2.3.1 Сургуульд түшиглэсэн бялдаржуулах төвүүдийг байгуулахад дэмжлэг үзүүлнэ.

2.2.4 Иргэдэд үйлчлэх нийтийн спорт талбайн хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.

2.2.4.1 Нийтийн биеийн тамир, соёл амралтын хүрээлэнг өргөжүүлнэ.

2.2.5 Эрүүл зөв хооллох дадал, хэвшлийг бүх нийтэд түгээн дэлгэрүүлнэ.

2.2.6 Зорилтот бүлгүүдэд чиглэсэн амралт сувиллын газрын үйлчилгээний чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.

2.2.6.1 Ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд зориулсан хөдөлгөөн заслын кабинет, талбайг байгуулна.

2.2.7 Бие бялдын сорилыг чанартай зохион байгуулж, хамрах хүрээг нэмэгдүүлнэ.

2.2.8 Цогцолбор сургуулиудыг түшиглэн биеийн тамирын төрөлжсөн салбар анги нээнэ.

2.3. Боловсрол

Хүн бүрт чанартай боловсрол эзэмших тэгш боломж бүрдүүлж, боловсролыг хувь хүний хөгжил, гэр бүлийн амьдралын баталгаа, орон нутгийн хөгжлийн суурь болгон, насан туршдаа суралцах тогтолцоог бэхжүүлнэ.

2.3.1 Хамран сургалтыг нэмэгдүүлнэ.

2.3.1.1 Боловсролын хамран сургалтыг нэмэгдүүлнэ.

2.3.1.2 Тусгай хэрэгцээ шаардлагатай хүүхдийг боловсролын үйлчилгээнд тэгш хамруулна.

2.3.1.3 Насан туршийн боловсрол олгох үйл ажиллагааг өргөжүүлнэ.

2.3.2 Бүх шатны боловсролын байгууллагын сургалтын чанарыг дээшлүүлнэ.

2.3.2.1 Бүх шатны сургалтын байгууллагыг чанарын үнэлгээний судалгаанд амжилттай хамруулна.

- 2.3.2.2 Элсэлтийн ерөнхий шалгалтын хэмжээст оноог дээшлүүлэхэд чиглэсэн арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.
- 2.3.2.3 Олимпиад, уралдаан тэмцээнд оролцогчдын амжилтыг ахиулна.
- 2.3.2.4 Танхимын сургалтыг цахим сургалттай хослуулан хэрэгжүүлнэ.
- 2.3.3 Сургалтын орчны аюулгүй байдлыг сайжруулна.
 - 2.3.3.1 Сургалтын байгууллагын хичээлийн болон дотуур байрын орчны гэрэлтүүлэг, камержуулалтыг нэмэгдүүлнэ.
 - 2.3.3.2 Боловсролын байгууллагыг стандартад нийцсэн ус, ариун цэврийн байгууламжаар хангахад дэмжинэ.
 - 2.3.3.3 Ерөнхий боловсролын сургуулийг хүүхэд тээвэрлэх зориулалтын автомашинаар үе шаттай хангана.
 - 2.3.3.4 "Хүүхдэд ээлтэй дотуур байр" арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.
 - 2.3.3.5 Сургалтын байгууллагын материаллаг бааз, техник хэрэгсэл, тоног төхөөрөмж, хичээлийн хэрэглэгдэхүүнийг сайжруулна.
 - 2.3.3.6 Ерөнхий боловсролын сургуульд "Үдийн хоол" арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.
- 2.3.4 Хүүхдийн хөгжил хамгаалал, авьяас, ур чадвар, техник сэтгэлгээг хөгжүүлнэ.
 - 2.3.4.1 Хүүхэд залуучуудыг гадны сөрөг нөлөө, бусдын дарамт, гэмт хэрэгт өртөх, мансууруулах болон сэтгэцэд нөлөөлөх бодис хэрэглэхээс урьдчилан сэргийлэх, цахим орчин дахь аюулгүй байдлыг хангах арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.
 - 2.3.4.2 Хүүхдийн хөгжил, төлөвшил, ёс зүйд чиглэсэн зөвлөх үйлчилгээг хүргэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.
 - 2.3.4.3 Суралцагчдын авьяас чадварыг хөгжүүлж, Аймгийн Засаг даргын нэрэмжит "Өсвөрийн морин хуурч" уралдааныг зохион байгуулна.
- 2.3.5 Багшийн хөгжлийг дэмжиж, нийгмийн баталгааг хангана.
 - 2.3.5.1 "Чадварлаг багш" арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.
- 2.3.6 Мэргэжлийн сургуулиудын хөгжлийг дэмжиж, хамтран ажиллана.

2.3.6.1 Гадаад, дотоодын захиалгат сургалтын хөтөлбөрүүдийг мэргэжлийн сургуулийг түшиглэн хэрэгжүүлнэ.

2.3.6.2 Аймгийн Засаг даргын ивээл дор Завхан аймгийг тогтвортой хөгжүүлэх эрдэм шинжилгээний хурлыг уламжлал болгон зохион байгуулна.

2.4. Шинжлэх ухаан, технологи, инноваци

Судалгааны ажлыг үр дүнтэй зохион байгуулж, орон нутгийн эдийн засаг, нийгмийн хөгжилд үзүүлэх үр ашгийг нэмэгдүүлсэн байна.

2.4.1 Мэргэжлийн сургуулийн судалгааны үр дүнг орон нутгийг хөгжүүлэх үйл ажиллагаанд ашиглана.

2.4.2 Алслагдсан бүс нутагт үүрэн холбооны дахин дамжуулах станц байгуулж, интернетийн сүлжээг өргөжүүлнэ.

2.5. Хөдөлмөр, нийгмийн хамгаалал, гэр бүл хүүхэд залуучуудын хөгжил

Хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлэн нийгмийн халамжийг зорилтот бүлэгт хүргэж, гэр бүл хүүхэд залуучуудын хөгжлийг дэмжин амьдралын чанарыг дээшлүүлнэ.

2.5.1 Ажил эрхэлдэггүй, мэргэжлийн сургалтад хамрагдаагүй залуучуудын нийт хүн амд эзлэх хувийг бууруулна.

2.5.2 Аймгийн ажиллах хүчний оролцооны түвшинг нэмэгдүүлнэ.

2.5.3 Эдийн засгийн идэвхтэй хүн амын нийгмийн даатгал төлөлтийг нэмэгдүүлнэ.

2.5.4 Боловсон хүчнийг ажлын байрны захиалгад нийцүүлэн сургаж, ажилгүйдлийн түвшинг бууруулна.

2.5.5 Хөдөлмөрийн насны хүн амд эзлэх хөдөлмөр эрхлэлтийн хувийг нэмэгдүүлнэ.

2.5.5.1 Мэргэжлийн сургалтын байгууллагын сургалтын технологи, арга зүй, орчин нөхцөлийг сайжруулна.

2.5.5.2 Үйлчилгээний салбарт ажиллагсдыг мэргэжлийн сургуульд бэлтгэнэ.

2.5.6 Албан бус хөдөлмөр эрхлэлтийн бүртгэл, мэдээллийг цахимжуулж ашиглалтыг нэмэгдүүлнэ.

2.5.6.1 Аймгийн хөдөлмөрийн биржийн үйл ажиллагааг өргөжүүлнэ.

2.5.7 Аймгийн хэмжээнд хувийн хэвшилд ажиллагсдын тоог нэмэгдүүлнэ.

2.5.7.1 Хөдөлмөрийн үнэлэмжийг цагаар болон хоногоор тооцох аргачлалыг мөрдлөг болгох нөлөөллийн ажлыг зохион байгуулна.

2.5.8 Гэр бүлд чиглэсэн арга хэмжээний чанар хүртээмжийг сайжруулна.

2.5.8.1 Гэр бүлд зөвлөгөө өгөх сэтгэл зүйн төв байгуулахад дэмжлэг үзүүлнэ.

2.5.8.2 “Залуу гэр бүл” арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

2.5.9 Хүүхэд хөгжил, хамгааллын үйл ажиллагааг өргөжүүлнэ.

2.5.10 Гэр бүлийн хүчирхийллийн хохирогчийг хамгаалах үйлчилгээний чанарыг сайжруулна.

2.5.10.1 Аймгийн нэг цэгийн үйлчилгээний төвийн үйл ажиллагааг сайжруулна.

2.5.10.2 Архины хамааралтай гэр бүлд чиглэсэн арга хэмжээ зохион байгуулна.

2.5.11 Хүүхэд хамгааллын хариу үйлчилгээний чанарыг сайжруулна.

2.5.11.1 Хамтарсан багийн үйл ажиллагааг сайжруулна.

2.5.11.2 Хүүхдийн эрхийн хууль зүйн хорооны үйл ажиллагааг сайжруулна.

2.5.11.3 Иргэд, олон нийтэд хүүхэд хамгааллын нөлөөллийн үйл ажиллагаа зохион байгуулна.

2.5.12 Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн хөдөлмөр эрхлэх түвшинг нэмэгдүүлнэ.

2.5.12.1 Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн хөгжлийн төв байгуулна.

2.5.13 Хөдөлмөр эрхлэлтийн зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэх ахмадуудыг дэмжинэ.

2.5.13.1 Зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэх ахмадуудын мэдээллийн санг бий болгоно.

2.5.13.2 Сумын ахмадын хорооны үйл ажиллагааг дэмжинэ.

2.5.14 Залуучуудын хөгжлийн төвийн үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлнэ.

2.5.14.1 Зарим суманд залуучуудын хөгжлийн төв байгуулна.

2.5.14.2 Аймгийн залуучуудын хөгжлийн төвийн үйл ажиллагааг дэмжинэ.

2.5.15 Гэр бүлийн гишүүдийн жендэрийн эрх тэгш байдлын талаарх ойлголт хандлагыг нэмэгдүүлэх нөлөөллийн арга хэмжээ зохион байгуулна.

2.5.16 Халамж зайлшгүй хүрэх шаардлагатай зорилтот бүлгүүдэд халамжийн үйлчилгээг хүртээмжтэй хүргэнэ.

2.5.16.1 Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд үзүүлэх дэмжлэгийн хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.

2.5.16.2 “Хүнсний талон” олгох үйл ажиллагааг зорилтот өрхөд хүргэнэ.

2.6. Үндэсний бахархал, өв соёл

Үндэсний үнэт зүйл, уламжлалт өв соёлоо дээдэлж, иргэдийг соён гэгээрүүлэн, соёлын бүтээлч үйлдвэрлэлийг хөгжүүлнэ.

2.6.1 “Үндэсний бахархал, Монгол өв соёл” арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

2.6.1.1 Суралцагчдад зориулсан Монгол эх оронч үзэл төлөвшүүлэх нөлөөллийн ажлыг нэмэгдүүлнэ.

2.6.1.2 Монгол зан заншил, өв соёлыг сурталчлан таниулах сургалтын танхим байгуулахад дэмжлэг үзүүлнэ.

2.6.1.3 Соёлын биет бус өвийг өвлөн тээгчдийг бүртгэн баримтжуулж, түгээн дэлгэрүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.

2.6.1.4 Өрх бүр угийн бичгээ хөтөлж хэвшинэ.

2.6.2 Соёлын биет болон биет бус өвийн судалгаа, мэдээллийн нэгдсэн сан бий болгож, өвлөн уламжлагчдыг өсвөр үе, залуучуудад сурталчлан таниулж, өвлөн уламжлуулна.

- 2.6.2.1 Соёлын биет болон биет бус өвийн судалгаа, мэдээллийн нэгдсэн сан бий болгоно.
- 2.6.2.2 Биет бус өвийг хамгаалах, өвлүүлэхэд зориулж видео контент бэлтгэнэ.
- 2.6.2.3 Аймаг байгуулагдсаны 100 жилийн ойг тохиолдуулан “Дилов хутагт” бүрэн хэмжээний уран сайхны кино бүтээхэд дэмжин ажиллана.
- 2.6.2.4 “Отгонтэнгэрийн төрийн их тахилга”-ыг тохиолдуулан “Очирваанийн орон” кино бүтээхэд дэмжлэг үзүүлнэ.
- 2.6.3 Номын сангийн цахим сан хөмрөгийн эзлэх хувийг нэмэгдүүлнэ.
 - 2.6.3.1 Номын сангийн цахим сан, фондыг баяжуулна.
- 2.6.4 Үндэсний бахархал, Монгол өв соёлоо өвлүүлэхэд чиглэсэн аялал жуулчлалын шинэ бүтээгдэхүүн бий болгоно.
 - 2.6.4.1 Цахим орчин дахь аялал жуулчлалын мэдээллийг нэгдсэн сувгаар түгээнэ.
 - 2.6.4.2 Түүхэн дурсгалт газруудыг аялал жуулчлалын маршрутад оруулна.
- 2.6.5 Монгол хэл, бичгийн нийтийн болон албан хэргийн хэрэглээг өргөжүүлнэ.
 - 2.6.5.1 Аймгийн бүх шатны сургалтын байгууллагын суралцагчдын эх хэл, бичиг соёлыг эзэмшсэн түвшинг ахиулна.
 - 2.6.5.2 Аймгийн хэмжээнд Үндэсний бичгийн шат дараалсан сургалтыг зохион байгуулна.
 - 2.6.5.3 Хувийн байгууллагуудын хаягжилт, барааны тэмдэгт, шошго зэрэгт Үндэсний бичгийн хэрэглээг нэмэгдүүлнэ.
- 2.6.6 Соёлын биет, биет бус өвийн хадгалалт, хамгаалалтыг сайжруулна.
 - 2.6.6.1 Музейн хосгүй ховор үнэт дурсгал, үзмэр эд өлгийн зүйлийг бүртгэлжүүлэн, даатгалд хамруулна.
 - 2.6.6.2 Ховор эд өлгийн зүйлс эзэмшигчдэд гэрчилгээ олгож, урамшуулна.
 - 2.6.6.3 “Соёлын бүтээлч үйлдвэрлэл-II” арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

2.6.7 Соёл урлагийн үйлчилгээний чанар хүртээмж, нэр төрөл, хамтын ажиллагааг өргөжүүлнэ.

2.6.7.1 Мэргэжлийн урлагийн байгууллага, соёлын төвүүдийг шаардлагатай хөгжмийн зэмсэг, хувцас, хэрэглэлээр хангана.

2.6.7.2 “Цахим соёл” арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

2.6.7.3 “Бүх нийтийн соёлын боловсрол” арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

2.6.8 Соёл урлагийн салбарын хүний нөөцийг чадавхжуулна.

2.6.8.1 Соёл урлагийн салбарыг мэргэжлийн боловсон хүчнээр бүрэн хангаж, мэргэшүүлэх ажлыг шат дараатай зохион байгуулна.

ГУРАВ. ЭДИЙН ЗАСГИЙН БОДЛОГО

3.1. Эдийн засаг

Эдийн засгийн тогтвортой өсөлт иргэн бүрт хүрсэн, дундаж давхарга зонхилсон, эдийн засгийн суурийг бүрдүүлж, хөрөнгө оруулалт, хуримтлалын чадавхаа бэхжүүлсэн, олон тулгуурт эдийн засагтай аймаг болно.

3.1.1 Макро эдийн засгийг хөгжүүлэхэд чиглэсэн үйл ажиллагааг эрчимжүүлнэ.

3.1.1.1 Аймгийн дотоодын нийт бүтээгдэхүүний өсөлтийг нэмэгдүүлнэ.

3.1.2 Орон нутгийн эдийн засгийн бүтцийг шинэчлэхэд чиглэсэн үйл ажиллагаа явуулна.

3.1.2.1 Дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд боловсруулах үйлдвэрлэлийн нэмэгдэл өртгийн эзлэх хувийг нэмэгдүүлнэ.

3.1.2.2 Үйлчилгээний салбар /аялал жуулчлал/-ын нэмэгдэл өртгийн дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд эзлэх хувийг нэмэгдүүлнэ.

3.1.2.3 Хөдөө аж ахуйн салбарын дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд эзлэх хувийг нэмэгдүүлнэ.

3.1.2.4 Дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд хувийн хэвшлийн нэмэгдэл бүтээгдэхүүний эзлэх хувийг нэмэгдүүлнэ.

3.1.3 Орон нутгийн татварын орлогыг нэмэгдүүлнэ.

3.1.4 Төсвийн үр ашигтай, ил тод, шуурхай байдлыг хангуулна.

3.1.5 Үйлдвэрийн аргаар боловсруулсан махны хэрэглээ, экспортыг нэмэгдүүлнэ.

3.1.5.1 Жилд 500-1000 тонн мах боловсруулах хүчин чадалтай махны үйлдвэрүүдийн үйл ажиллагааг эрчимжүүлнэ.

3.1.5.2 Орон нутгийн нөөцөд тулгуурлан бие даасан махны экспортын гэрээ хэлэлцээрт оролцоно.

3.1.6 Орон нутаг дахь үйлдвэрлэлийн аргаар боловсруулсан сүү, сүүн бүтээгдэхүүний гарцыг нэмэгдүүлнэ.

3.1.6.1 Сумдад пробиотек бүтээгдэхүүн нийлүүлэх хөнгөн үйлдвэрийг НҮБХХ-ийн "ENSURE" төсөлтэй хамтран бий болгоно.

3.1.6.2 Бяслагны үйлдвэрийн үйл ажиллагааг эхлүүлнэ.

3.1.6.3 Гэрийн нөхцөлд боловсруулсан цагаан идээний сав баглаа боодлыг сайжруулна.

3.1.7 Малаас гаралтай бүтээгдэхүүнийг боловсруулах үйлдвэрлэлээр дамжуулж, хөдөө аж ахуйн салбарын орлогыг нэмэгдүүлнэ.

3.1.7.1 Малын дайвар бүтээгдэхүүнийг стандартын дагуу бэлтгэж, хагас боловсруулан, зах зээлд нийлүүлэх цехийн үйл ажиллагааг дэмжинэ.

3.1.7.2 Махны эрүүл ахуй, чанар стандартад хяналт тавьж экспортлогч үйлдвэрүүдтэй уялдуулан борлуулалтад дэмжлэг үзүүлнэ.

3.1.8 Орон нутгийн барилгын материалын нөөцөд тулгуурлан, хөнгөн үйлдвэрүүдийг байгуулж, борлуулалтын сүлжээг бий болгоно.

3.1.8.1 Зарим суманд импортын бэлдэцийг ашиглан мод, модон эдлэлийн үйлдвэр байгуулна.

3.1.8.2 Хувийн орон сууцны бэлдэцийг нийлүүлэх төвлөрсөн цэгүүд бий болгоно.

3.1.8.3 Шахмал түлшний үйлдвэр байгуулахад дэмжлэг үзүүлнэ.

3.1.8.4 Ханын дүүргэлтийн материал үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлнэ.

3.1.8.5 Барилгын цутгалтад ашиглах хайрганы үйлдвэрийг байгуулахад дэмжлэг үзүүлнэ.

3.1.9 Гамшгийн үеийн эдийн засгийг тогтворжуулж, хувийн салбарын санхүүгийн чадамжийг дээшлүүлнэ.

3.1.9.1 Гамшгийн үед хувийн салбарын санхүүгийн алдагдлыг багасгана.

3.1.9.2 Гамшгийн үед төр, хувийн хэвшлийн бэлэн байдлыг хангуулан, хамтын ажиллагааг өргөжүүлнэ.

3.1.9.3 Гамшгийн үеийн нөхцөл байдалтай уялдуулан стратегийн нөөц бүрдүүлнэ.

3.1.10 Технологи, мэдээллийн паркад суурилсан хөдөө аж ахуй, хүнс, барилга, биотехнологийн туршилтын лабораториудыг байгуулахад дэмжлэг үзүүлнэ.

3.1.10.1 Сүлжээ дэлгүүрүүдэд нийлүүлэх малын гаралтай бүтээгдэхүүний чанарын баталгаажуулалт хийх лабораторийн тоног төхөөрөмжийг сайжруулна.

3.1.10.2 Инженер техникийн салбарын мэргэжилтэн болон чадварлаг боловсон хүчнийг бодлогоор дэмжинэ.

3.1.11 Орон нутгийн брэнд бүтээгдэхүүнийг үйлдвэрлэлийн түвшинд хөгжүүлнэ.

3.1.11.1 Гарааны бизнес төслүүдийн санхүүжилтийг нэмэгдүүлнэ.

3.1.11.2 Улс, бүс нутаг, аймагт үзэсгэлэн худалдааг зохион байгуулна.

3.1.11.3 Аймгийн хүнсний бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, үйлчилгээг нэмэгдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.

3.1.11.4 Орон нутгийн брэнд бүтээгдэхүүнийг нийлүүлэх тээвэр, логистикийн төвүүдийг томоохон хотуудад байгуулна.

3.1.11.5 Орон нутгийн брэнд бүтээгдэхүүнийг борлуулахад дэмжлэг үзүүлэх төв байгуулна.

3.1.11.6 Орон нутгийн давуу талыг түшиглэн хөрш зэргэлдээ улс, аймгуудад бүтээгдэхүүн нийлүүлэх сувгийг өргөжүүлнэ.

3.1.11.7 Орон нутгийн брэнд бүтээгдэхүүнийг борлуулдаг платформ бий болгож борлуулалтыг дэмжинэ.

3.1.11.8 Орон нутгийн бараа бүтээгдэхүүнийг "ЗАВХАНД ҮЙЛДВЭРЛЭВ" нэгдсэн шошго, сав баглаатай болгоно.

3.1.12 Төрийн худалдан авах ажиллагаагаар дамжуулан орон нутгийн жижиг дунд үйлдвэрлэлийн бүтээгдэхүүний борлуулалтыг дэмжинэ.

3.1.12.1 Томоохон төслүүдийг орон нутгийн цахим сүлжээнд байршуулж, иргэдийн оролцох боломжийг нэмэгдүүлнэ.

3.1.13 Бичил, жижиг, дунд үйлдвэрлэлийн бэлтгэн нийлүүлэлт, борлуулалтын тогтолцоог кластерын зарчмаар хөгжүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлнэ.

3.1.13.1 Аймгийн тэргүүлэх чиглэлийн үйлдвэрлэлүүдийн эдийн засгийн тойргуудыг тодорхойлж, компаниудын нэгдлийг дэмжинэ.

3.1.13.2 Маркетингийн үйлчилгээ үзүүлэх зөвлөх компаниудтай хамтран ажиллана.

3.1.14 Гарааны бизнес эхлүүлж буй аж ахуйн нэгж, иргэдийн Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх сан, сум хөгжүүлэх сан, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангийн зээлийн хамрагдалтыг нэмэгдүүлнэ.

3.1.14.1 Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх сан, сум хөгжүүлэх сан, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангийн зээлийн материал бүрдүүлэлт, шалгаруулалтыг цахим системээр дамжуулан хийнэ.

3.1.14.2 Банкууд болон бизнес эрхлэгчдийн уулзалт зохион байгуулна.

3.1.14.3 Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх сан, сум хөгжүүлэх сан, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангийн зээлийг орон нутгийн үйлдвэрлэлийн тэргүүлэх чиглэлтэй уялдуулна.

3.1.14.4 Банкны болон төслийн зээлийн шалгуурт шинэ бизнесийг дэмжих хэмжээг өсгөнө.

3.1.15 Малчид, тариаланчид, сумын төвийн өрхүүдийн хамтын сан, хоршооны үйл ажиллагааг дэмжиж, өрхийн орлогын эх үүсвэрийг нэмэгдүүлнэ.

3.1.15.1 Малчдын бүлэг, хоршоонд тулгуурлан мал нядалгааны цех байгуулах үйл ажиллагааг дэмжинэ.

3.1.15.2 Орон нутагт хэрэгжиж буй төслүүдийн дэмжлэгтэй байгуулагдсан бүлэг, хоршоодын үйл ажиллагааг дэмжинэ.

3.1.15.3 Хөрөнгийн зах зээлийн мэдлэг олгох түргэвчилсэн сургалтуудыг зохион байгуулна.

3.1.15.4 Бизнес эрхлэгчдэд “Зээлийн батлан даалтын сан”-гаас дэмжлэг үзүүлэхэд зуучлах үйлчилгээг өргөжүүлнэ.

3.1.15.5 Өрхүүдэд санхүүгийн боловсрол олгох сургалт сурталчилгааг нэмэгдүүлнэ.

3.2. Уул уурхай, хүнд үйлдвэр

Байгальд ээлтэй технологи бүхий ил тод, хариуцлагатай уул уурхайг хөгжүүлнэ.

3.2.1. Уул уурхайн ил тод, хариуцлагатай байдлыг нэмэгдүүлнэ.

3.2.1.1 Үйл ажиллагаа явуулж буй уул уурхайн компаниудтай хариуцлагын гэрээ байгуулж ажиллана.

3.2.1.2 Ашигт малтмалын хайгуулын болон ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчдийн үйл ажиллагаанд тавих хяналтыг сайжруулж, тусгай зөвшөөрөл дахин олгохыг дэмжихгүй.

3.2.1.3 Олборлох үйлдвэрлэлийн ил тод байдлыг нэмэгдүүлнэ.

3.2.1.4 Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчдийн байршуулсан барьцаа хөрөнгийн ашиглалт, зарцуулалтад хяналт тавина.

3.3. Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэр

Бэлчээрийн даацад нийцсэн ашиг шим өндөртэй эрүүл малыг өсгөн, хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл, борлуулалтын сүлжээг өргөжүүлнэ.

3.3.1 Эрүүл, өндөр ашиг шимт мал сүргийг үржүүлнэ.

3.3.1.1 "Чинээлэг малчин" арга хэмжээ хэрэгжүүлнэ.

3.3.1.2 Малын эрүүл мэндийн мөшгөх тогтолцоог ISO стандартад нийцүүлнэ.

3.3.1.3 Хөдөө аж ахуй, мал эмнэлгийн тасаг, мал эмнэлэг үйлчилгээний нэгжүүдийн ажиллах нөхцөлийг сайжруулна.

3.3.1.4 Эрчимжсэн мал аж ахуйг хөгжүүлнэ.

3.3.1.5 Малын халдварт, гоц халдварт өвчнөөр тайван бүсийг бий болгоно.

3.3.1.6 Мал сүргийн чанар, үүлдэр угсааг сайжруулахад “Завхан цөм сүргийн салбар”-тай хамтран ажиллана.

3.3.1.7 Мал сүргийг халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнд хамрагдалтыг нэмэгдүүлнэ.

3.3.2 Бэлчээр ашиглалтыг сайжруулан, малын тэжээл тариалалтыг нэмэгдүүлнэ.

3.3.2.1 Атаршсан тариалангийн талбайг эргэлтэд оруулж, малын тэжээл тариалалтыг нэмэгдүүлнэ.

3.3.2.2 Услалтын системийг сэргээн засварлана.

3.3.2.3 Усны хайгуул судалгааг хийж, уст цэгийн тоог нэмэгдүүлнэ.

3.3.2.4 Бэлчээрийн ургамлын нөхөн сэргээлт, тариалалтыг нэмэгдүүлнэ.

3.3.2.5 Малын эрдэс, тэжээлийн үйлдвэр байгуулахад дэмжлэг үзүүлнэ.

3.3.2.6 Малын тэжээл болон хүнсний ногоо тариалагчдын техник дундын төв байгуулна.

3.3.2.7 Бэлчээр ашиглагчдын хэсгийн үйл ажиллагааг эрчимжүүлж, “Малчдын дундын сан”-г байгуулна.

3.3.3 Мал, малын гаралтай түүхий эд бүтээгдэхүүний борлуулалтын сүлжээг бий болгоно.

3.3.3.1 Завханд үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүнийг нэгтгэн томоохон зах зээлд борлуулах бүтцийг бий болгоход дэмжлэг үзүүлнэ.

3.3.4 Малчдын нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.

3.3.4.1 Малчдын залуу үеийг бэлтгэнэ.

3.3.4.2 Хүн амын усан хангамжийг нэмэгдүүлнэ.

3.3.4.3 Малчдыг эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулан, эрүүл дадал хэвшил төлөвшүүлнэ.

3.3.4.4 Малчид өвөлжөөндөө орон сууцтай болоход дэмжлэг үзүүлнэ.

3.3.4.5 Малчид, малчдын бүлэг, хоршооны сайн туршлагыг түгээн дэлгэрүүлж, алдаршуулна.

3.3.5 Газар тариалангийн үйлдвэрлэлийг дэмжиж, борлуулалтын сүлжээг өргөжүүлнэ.

3.3.5.1 Төмс, хүнсний ногоо, жимс жимсгэний тариалалт, хадгалалт, борлуулалтыг дэмжинэ.

3.3.5.2 Хүнсний ногооны механикжсан зоорь байгуулах үйл ажиллагааг эхлүүлнэ.

3.3.5.3 "Завханы улаан хальст саримс"-ны тариалалтыг нэмэгдүүлнэ.

3.3.6 Төв суурин газрын хүн амыг түшиглэн хүлэмжийн аж ахуйг хөгжүүлнэ.

3.3.7 Тариаланчдын нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэх, залуу тариаланч бэлтгэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.

3.4. Аялал жуулчлал

Байгальд ээлтэй аялал жуулчлалыг хөгжүүлж, эдийн засаг, нийгмийн үр өгөөжийг нэмэгдүүлнэ.

3.4.1 Аймгийн аялал жуулчлалын маршрутад түшиглэн үйлчилгээ, мэдээллийн төв байгуулахад дэмжлэг үзүүлнэ.

3.4.1.1 Аялал жуулчлалын мэдээллийн төвийн үйл ажиллагааг сайжруулна.

3.4.1.2 Аялал жуулчлалын гол, туслах маршрутын дагуу эко ариун цэврийн байгууламж бий болгоно.

3.4.1.3 Амрах, үдлэх цэгүүд байгуулна.

3.4.2 "Улаагчны хар нуур", "Отгонтэнгэр хайрхан"-ыг түшиглэн аялал жуулчлалыг хөгжүүлнэ.

3.4.3 Завхан аймагт аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх маркетингийн арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

3.4.3.1 "Zavkhan.travel" сайт, аппликэйшн, видео контент, танилцуулгыг олон нийтэд сурталчлан, хэрэглээг нэмэгдүүлнэ.

3.4.3.2 Аялал жуулчлалын бүтээгдэхүүн үйлчилгээг сурталчилна.

3.4.3.3 Аялал жуулчлалын салбарын хүний нөөцийг чадавхжуулна.

3.5. Эрчим хүч

Эрчим хүчний найдвартай, аюулгүй тогтвортой байдлыг хангана.

3.5.1 Эрчим хүчний хангамжийг нэмэгдүүлнэ.

3.5.1.1 Улиастай суманд дулааны станц барина.

3.5.1.2 "21-р зуун хороолол"-ын инженерийн дэд бүтцийг бий болгоно.

3.5.1.3 Сумын доторх цахилгаан дамжуулах агаарын шугам сүлжээг үе шаттай шинэчилнэ.

3.5.1.4 Дулааны шугамын 2-р хэлхээний шинэчлэлийн ажлыг эхлүүлнэ.

3.5.1.5 Сэргээгдэх эрчим хүчний ашиглалтыг нэмэгдүүлнэ.

3.5.2 Аймаг, сумын төвийн нэгдсэн халаалтад холбогдсон өрхийн тоог нэмэгдүүлнэ.

3.5.2.1 Сумдыг төвлөрсөн халаалтад холбоно.

3.6. Тээвэр, логистик

Улсын болон орон нутгийн авто замын сүлжээг өргөжүүлнэ.

3.6.1 Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдэх зам, барилгын ажлыг хийж гүйцэтгэнэ.

3.6.1.1 Нөмрөг сумыг “Арц суурь” хилийн боомттой холбох 199 км хатуу хучилттай авто замын ТЭЗҮ, зураг төслийг боловсруулна.

3.6.1.2 Алтай-Улиастай чиглэлийн 194 км хатуу хучилттай авто замыг барьж ашиглалтанд оруулна.

3.6.1.3 Улиастай сумын Богд, Чигэстэйн голд 290.3 метр урттай төмөр бетон гүүр барина.

3.6.1.4 Доной хөндийгөөс Улаагчны хар нуур хүртэлх 74 км хатуу хучилттай авто замыг барьж эхлүүлнэ.

3.6.1.5 Доной нисэх буудлыг олон улсын зэрэглэлтэй болгох техник эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөл боловсруулна.

3.6.1.6 Зарим сумыг улсын чанартай хатуу хучилттай авто замтай холбоно.

3.6.1.7 Шаардлагатай газруудад сайжруулсан шороон зам, гүүр, хатуу хучилттай замын арчлалт засварыг хийж, шинээр барина.

3.6.2. Нийтийн тээврийн үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулна.

3.7. Барилга, хот байгуулалт, хүнд ээлтэй амьдрах орчин

Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын нэгдмэл удирдлагыг хэрэгжүүлж, иргэдийн орон сууцны хангамжийг нэмэгдүүлнэ.

3.7.1 Сумын газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөг боловсруулж, хамрах хүрээг нэмэгдүүлнэ.

3.7.1.1 Барилгын лабораторийн үйл ажиллагааг өргөжүүлж, техник хяналтыг сайжруулна.

3.7.1.2 Сумын тухайн жилийн газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөг веб хувилбарт оруулан, иргэдэд нээлттэй байдлаар зохион байгуулна.

3.7.2 Газар, үл хөдлөх хөрөнгийн нэгдсэн бүртгэл, үнэлгээ, төлбөр, татварыг биржийн системээр хөгжүүлнэ.

3.7.2.1 Аймгийн хэмжээнд газрын биржийг хэрэглээнд нэвтрүүлнэ.

3.7.3 Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар шинээр хийгдэх барилга, байгууламж, засвар, их засварын ажлыг эрэмбэлж үе шаттайгаар шийдвэрлэнэ.

ДӨРӨВ. ЗАСАГЛАЛЫН БОДЛОГО

4.1. “Цахим Монгол” төрийн шуурхай үйлчилгээ

Төрийн үйлчилгээг шуурхай, хариуцлагатай, хүртээмжтэй хүргэх нөхцөлийг бүрдүүлнэ.

4.1.1 Ухаалаг системд суурилсан төрийн үйлчилгээг иргэдэд хүргэнэ.

4.1.1.1 e-mongolia цахим хэрэглэгдэхүүнийг иргэдэд сурталчлан таниулна.

4.1.1.2 Төрийн архивын цаасан баримтыг тоон хэлбэрт шилжүүлэх ажиллагааг эрчимжүүлнэ.

4.1.2 Төрийн албан хаагчдыг цахим хэрэглэгдэхүүн ашиглан сургана.

4.1.2.1 Төрийн байгууллагын дотоод үйл ажиллагаанд удирдлагын системийг нэвтрүүлнэ.

4.1.2.2 Хурал, уулзалт зохион байгуулах онлайн танхимтай болно.

4.1.3 Төрийн үйлчилгээнд чанарын стандарт нэвтрүүлж, иргэд, олон нийт хяналт тавих нөхцөл бүрдүүлнэ.

4.1.3.1 Чанарын удирдлагын нэгдсэн тогтолцоог нэвтрүүлсэн төрийн байгууллагыг нэмэгдүүлж, иргэдийн оролцоотой хяналт, үнэлгээг бэхжүүлнэ.

4.2. Мэргэшсэн, хариуцлагатай төрийн алба

Төрийн байгууллагуудын үйл ажиллагааны давхардлыг арилгаж, төрийн чиг үүргийн уялдааг ханган, бүтэц зохион байгуулалтыг оновчтой болгоно.

4.2.1 Иргэдээ сонсдог, иргэдийн санал бодолд тулгуурлан шийдвэр гаргадаг тогтолцоог бэхжүүлнэ.

4.2.1.1 Иргэдийн санал бодлыг сонсох цахим хэрэглэгдэхүүнийг бий болгоно.

4.2.2 Төр, иргэний нийгмийн байгууллага, хувийн хэвшлийн хамтын ажиллагааг өргөжүүлнэ.

4.2.2.1 Төрийн зарим чиг үүргийг иргэний нийгмийн байгууллагуудаар гүйцэтгүүлнэ.

4.2.2.2 Гадаад харилцаа, хамтын ажиллагааг өргөжүүлнэ.

4.2.3 Төрийн албаны мэргэшсэн, тогтвортой байдлыг хангаж, нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэнэ.

4.2.4 Төрийн албан хаагчийн хүний нөөцийг бэлтгэж, чадавхжуулна.

4.2.4.1 Төрийн албаны бүх томилгоонд улс төрийн нөлөөллийг хязгаарлана.

4.2.5 Төрийн албан хаагчийн сахилга, хариуцлагыг өндөржүүлж, шударга, ёс зүйтэй төрийн албыг төлөвшүүлнэ.

4.2.6 Авлигаас ангид аймаг байна.

4.2.7 “Аз жаргалтай ажлын байр” арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

4.2.8 Хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр орон нутгийн онцлог үйл явдлыг сурталчлан, иргэдэд түгээнэ.

4.3. Амар тайван, аюулгүй нийгэм

Иргэдийн аюулгүй, амар тайван байдлыг хангана.

4.3.1 Гэмт хэргийн гаралтыг бууруулж, илрүүлэлтийг нэмэгдүүлнэ.

4.3.1.1 Хулгайн гэмт хэргийн гаралтыг бууруулж, илрүүлэлтийг нэмэгдүүлнэ.

4.3.1.2 Хүүхдийг гэр бүлийн хүчирхийлэл, гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлнэ.

4.3.1.3 Мэдээлэл, удирдлагын системийг боловсронгуй болгож, төв суурин газрыг камержуулна.

4.3.2 Зам тээврийн осол, гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлж, замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангана.

4.3.2.1 Улсын чанартай авто замын дагуух хяналтын постуудыг тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслээр хангана.

4.3.2.2 Улсын чанартай авто зам дагуух сумдад олон нийтийн цагдаа ажиллуулахад дэмжлэг үзүүлнэ.

4.3.2.3 Улсын чанартай авто зам болон Улиастай сумын хөдөлгөөнт эргүүлийн автомашиныг үе шаттай шинэчлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.

4.3.3 Иргэдийн эрх зүйн боловсролыг дээшлүүлнэ.

4.3.3.1 Хууль зүйн зөвлөгөө, мэдээллийн цахим сан e-khutuch.mn сайтыг өргөжүүлнэ.

4.3.3.2 Эрх зүйн хөтчийг бэлтгэнэ.

4.4. Хууль сахиулах

Хараат бус шүүх, хүний эрхийг дээдэлсэн эрх зүйн шинэтгэлийг хэрэгжүүлнэ.

4.4.1 Орон нутгийн хууль сахиулах байгууллагын чадавхыг бэхжүүлнэ.

4.4.1.1 Шүүхийн шинжилгээний албаны гэмт хэргийн илрүүлэлт, нотлох ажиллагаанд орчин үеийн техник, тоног төхөөрөмж ашиглалтыг нэмэгдүүлнэ.

4.4.1.2 Архивын баримтын хадгалалт, хамгаалалтын нөхцөлийг сайжруулна.

4.4.1.3 Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх төвийн ажилтнуудын нийгмийн баталгааг хангаж, ажиллах орчныг сайжруулна.

4.4.1.4 Хууль зүйн туслалцааны төвөөс төлбөрийн чадваргүй иргэнд өмгөөллийн үйлчилгээг хүртээмжтэй хүргэнэ.

4.4.1.5 Хилийн боомтын аюулгүй байдал, шалган нэвтрүүлэх үйл ажиллагаанд орчин үеийн техник, технологийг нэвтрүүлж, ажиллах орчин нөхцөлийг сайжруулна.

4.4.2 Кибер аюулгүй байдлын хяналтыг сайжруулж, гэмт халдлагаас урьдчилан сэргийлнэ.

4.5. Тогтвортой, нэгдмэл гадаад бодлого

Гадаад бодлого, харилцаа хамтын ажиллагааг тогтвортой хэрэгжүүлнэ.

4.5.1 Гадаад, харилцаа хамтын ажиллагааг өргөжүүлнэ.

4.6. Батлан хамгаалах

Батлан хамгаалах тогтолцоог бэхжүүлж, мэргэжлийн чадварлаг боловсон хүчнийг бэлтгэнэ.

4.6.1 Орон нутгийн батлан хамгаалах чадавхыг дээшлүүлнэ.

4.6.1.1 Өсвөр үе, залуучуудад цэрэг эх оронч хүмүүжил олгож, оюутан цэрэг сургалтад суралцагчдын тоог нэмэгдүүлнэ.

4.6.1.2 Орон нутгийн хамгаалалтын бэлэн байдлыг бэхжүүлнэ.

4.6.1.3 Цэргийн дайчилгааны төлөвлөлтийг хэрэгжүүлэх, дайчилгааны даалгаварт тодотгол хийнэ.

4.6.1.4 Хил хамгаалах зөвлөлийн үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлнэ.

4.6.1.5 Батлан хамгаалах салбарын чадавхыг бэхжүүлэхэд шаардлагатай техник хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжөөр хангана.

ТАВ. НОГООН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО

5.1. Тусгай хамгаалалттай газар нутаг

Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн сүлжээг өргөжүүлнэ.

5.1.1 Онцлог экосистем бүхий газар нутгийг тусгай хамгаалалтад авна.

5.1.1.1 Шаардлагатай газар нутгийг орон нутгийн тусгай хамгаалалтад авна.

5.1.1.2 Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хамгааллын менежментийг сайжруулна.

5.2. Байгалийн нөөц

Байгалийн нөөцийг хамгаалж, нөхөн сэргээж, зохистой ашиглалтыг бий болгоно.

5.2.1 Амьтны нөөцийг хамгаална.

5.2.1.1 Аймгийн агнуур зохион байгуулалт хийнэ.

5.2.1.2 Улаагчны хар нуур, Баян нуурын загасны нөөцийг тогтооно.

5.2.1.3 Ховор болон ашиглалтад өртөмтгий амьтдыг (хойлог, тарвага, хүдэр) үржүүлж, сэлгэн нутагшуулна.

5.2.1.4 Зэрлэг амьтны амьдрах орчныг тэтгэх биотехникийн арга хэмжээ хэрэгжүүлнэ.

5.2.2 Нэн ховор, ховор ургамлын генетикийн нөөцийг хамгаалж, ашиглалтын нөөц бий болгоно.

5.2.2.1 Аймгийн хэмжээнд арцны тархалт, нөөцийн судалгаа хийж, хууль бус ашиглалтыг бууруулна.

5.2.2.2 Нэн ховор, ховор, эмийн ашигт ургамлыг тарималшуулна.

5.2.2.3 Шинээр зөгийн аж ахуй эрхлэх иргэн, аж ахуйн нэгжид санхүүгийн дэмжлэг үзүүлнэ.

5.2.3 Ойгоор бүрхэгдсэн талбайн хэмжээг нэмэгдүүлнэ.

5.2.3.1 Ойжуулалт, ойн нөхөн сэргээлт хийнэ.

5.2.3.2 Шилмүүст модны тарьц суулгац үржүүлдэг мод үржүүлгийн газрын тоог нэмэгдүүлнэ.

5.2.4 Ойн сангийн төлөв байдлыг сайжруулна.

5.2.4.1 Байгалийн сэргэн ургалтад тусална.

5.2.4.2 Ойн цэвэрлэгээ хийнэ.

5.2.4.3 Ойн арчилгааны огтлолт хийнэ.

5.2.4.4 Ойн хөнөөлт шавж, хортонтой тэмцэх ажлыг зохион байгуулна.

5.2.5 Усны нөөцийн бохирдол, хомсдолоос сэргийлнэ.

5.2.5.1 Байгалийн тогтцод үндэслэн хур борооны усыг хуримтлуулж, хөв цөөрөм байгуулан засварлана.

5.2.5.2 Булаг, шандын эхийг хашиж, хамгаална.

5.2.5.3 Усны сан бүхий газрын онцгой болон энгийн хамгаалалтын бүсийн дэглэмийг мөрдүүлнэ.

5.2.5.4 Голын бохирдлын эх үүсвэрийг тодорхойлох судалгаа хийнэ.

5.2.6 Байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн механизмыг хэрэгжүүлэн, нөөцийн зохистой ашиглалт, хамгааллалтыг сайжруулна.

5.2.6.1 Агнуурын менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг сайжруулна.

5.2.6.2 Сумын ойн менежментийн төлөвлөгөөг баталж, хэрэгжүүлнэ.

5.3. Хүрээлэн буй орчин

Хүрээлэн буй орчны бохирдол, доройтлыг бууруулна.

5.3.1 Эвдэрсэн, доройтсон газрыг нөхөн сэргээнэ.

5.3.1.1 Уул уурхайн үйл ажиллагааны улмаас эвдэрсэн талбайд нөхөн сэргээлт хийнэ.

5.3.1.2 Говийн суманд цөлжилтийг сааруулах механик хамгаалалт хийнэ.

5.3.2 Байгальд ээлтэй технологи нэвтрүүлж, орчны бохирдлыг бууруулна.

5.3.2.1 Улиастай, Түдэвтэй, Нөмрөг, Тосонцэнгэл, Алдархаан, Тэс сумын уурын зууханд шүүлтүүр суурилуулна.

5.3.2.2 Эрүүл ахуйн шаардлага хангасан төвлөрсөн хог хаягдлын цэгтэй болно.

5.3.2.3 Аюултай хог хаягдал устгах, хадгалах стандартын шаардлага хангасан агуулахыг цахилгаан шугам сүлжээнд холбоно.

5.3.2.4 Улиастай суманд агаарын чанарыг сайжруулах бүс тогтооно.

5.4. Уур амьсгалын өөрчлөлт

Уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох, даван туулах чадавхыг бэхжүүлнэ.

5.4.1 Ус, цаг уурын ажиглалтын болон орчны хяналт шинжилгээний сүлжээг өргөжүүлнэ.

5.4.1.1 Цаг агаарт зориудаар нөлөөлж, хур тунадсыг нэмэгдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.

5.4.1.2 Цаг агаарын аюулт үзэгдлийг урьдчилан мэдээлэх, сэрэмжлүүлэх чадавхыг бэхжүүлнэ.

5.4.1.3 Ус, цаг уурын харуулыг автомат станц болон автомат хэмжигчээр хангана.

5.4.2 Байгаль орчны салбарын хамтын ажиллагааг нэмэгдүүлнэ.

5.4.2.1 Сумын байгаль хамгаалагчдын ажиллах нөхцөлийг сайжруулж, шаардлагатай техник, тоног төхөөрөмжөөр хангана.

5.4.2.2 “Байгалийн нөөцийн хамтын менежментийн нөхөрлөл”-ийн үйл ажиллагааг дэмжинэ.

ЗУРГАА. БҮС, ОРОН НУТГИЙН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО

6.1. Орон нутгийн хөгжил

Хүн амын нутагшилт, суурьшлын зохистой тогтолцоонд тулгуурлан, бүс, орон нутаг, төв суурин газрын төлөвлөлтийг оновчтой хийнэ.

6.1.1 “Шинэ сум” төслийг хэрэгжүүлж, сумын төвийн инженерийн шугам сүлжээг нэмэгдүүлнэ.

6.1.1.1 Улиастай сумын цэвэрлэх байгууламжийг шинэчилнэ.

6.1.1.2 Сумдад шат дараатайгаар цэвэрлэх байгууламж барина.

6.1.1.3 Сумын төвүүдийг стандартад нийцсэн цэвэр-бохир усны шугам сүлжээтэй болгох ажлыг эхлүүлнэ.

6.1.1.4 Сумын ахуй үйлчилгээ, нийтийн халуун усны барилгыг засварлаж, шинэчилнэ.

6.1.2 Төв суурин газруудын ногоон байгууламжийн талбайг нэмэгдүүлж, соёл амралтын хүрээлэн байгуулна.

6.1.2.1 Цэцэрлэгжүүлэлт, ногоон байгууламжийг өргөжүүлэхэд хувийн хэвшлийн оролцоог нэмэгдүүлнэ.

6.1.2.2 "Өрх бүр хашаандаа мод тарих" аяныг зохион байгуулна.

6.1.2.3 Төв суурин газрын гудамж талбайн гэрэлтүүлгийг нэмэгдүүлнэ.

6.1.3 Үерийн эрсдэлээс хамгаалагдсан өрхийн тоог нэмэгдүүлнэ.

6.1.3.1 Үерийн эрсдэлээс хамгаалах далан барих ажлыг үргэлжлүүлнэ.

6.1.4 Төв суурин газрын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг үе шаттайгаар боловсруулна.

6.1.5 Хаягжилтын нэгдсэн системийг нэвтрүүлэх ажлыг эхлүүлнэ.

6.1.6 Өрхийн худалдан авах чадварт нийцсэн хямд өртөг бүхий орон сууцаар хангана.

6.1.6.1 "Түрээсийн орон сууц" хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ажлыг эхлүүлнэ.

6.1.6.2 "150,000 айлын орон сууц" хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ажлыг эхлүүлнэ.

6.1.6.3 Ашиглалтын шаардлага хангахгүй нийтийн зориулалттай орон сууцны барилгуудыг буулган, дахин барилгажуулах ажлыг эхлүүлнэ.

6.1.7 Шаардлага хангасан ундны усны эх үүсвэрээр хангагдсан хүн амын эзлэх хувийг нэмэгдүүлнэ.

6.1.7.1 Улиастай сумын цэвэр усны шугам, сүлжээг шинэчлэх ажлыг эхлүүлнэ.

6.1.7.2 Ус зөөлрүүлэх төхөөрөмж суурилуулна.

6.1.7.3 Ундны усны худгийг ухаалаг төлбөрийн системтэй болгоно.

6.1.7.4 Ундны усны эрэл хайгуул хийж, шаардлага хангасан ундны усны эх үүсвэрээр хангана.

6.1.7.5 Ус хангамжийн эх үүсвэрийн эрүүл ахуйн бүсийг хашиж, хамгаална.

6.1.8 Инженерийн бүрэн хангамжтай орон сууцаар хангагдсан өрхийн эзлэх хувийг нэмэгдүүлнэ.

6.1.8.1 Байгууллага, айл өрхийн нүхэн жорлонг эко жорлонгоор солих ажлыг эхлүүлнэ.

6.1.9 Дахивар бүтээгдэхүүн худалдан авах цэгүүд, боловсруулах цех байгуулна.

6.1.9.1 Сумдыг дахин боловсруулах бүтээгдэхүүнийг бутлах төхөөрөмж /преслэгч/-тэй болгох ажлыг эхлүүлнэ.

-----oOo-----

Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын Хуралдааны
2020 оны 12 дугаар сарын 30-ны өдрийн 4 дугаар
тогтоолын хоёрдугаар хэсгээр

АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН 2020-2024 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨТӨЛБӨРИЙН ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ
ҮНЭЛГЭЭНИЙ ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ, ХҮРЭХ ТҮВШИН

№	Шалгуур үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Суурь түвшин	Зорилтот түвшин				Шалгуур үзүүлэлт	Мэдээлэл цуглуулах давтамж	Хариуцах байгууллага
				2021	2022	2023	2024			
НЭГ. “КОВИД-19” ХАЛДВАРТ ЦАР ТАХЛААС ҮҮДЭЛТЭЙ ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН ХҮНДРЭЛИЙГ ДАВАН ТУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭ										
1	Хангагдсан PCR шинжилгээний аппаратын тоо	тоо	0	1	2	2	2	2020 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Эрүүл мэндийн газар
2	Хүнсний бүтээгдэхүүний нөөцийн хэмжээ	хүнс/хоног	7	10	12	15	17	2020 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Хүнс, хөдөө аж ахуйн газар
ХОЁР. ХҮНИЙ ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО										
1	1,000 амьд төрөлтөд ногдох нялхсын эндэгдлийн түвшин	промилль	16,1	15,9	15,7	15,5	15,3	2019 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Эрүүл мэндийн газар
2	10,000 хүн амд вирус гепатитын өвчлөл	тоо	0,5	0,5	0,4	0,2	-	2019 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Эрүүл мэндийн газар
3	Тухайн жилийн товлолт дархлаажуулалтад хамрагдсан хүүхдийн эзлэх хувь	хувь	98,8	98,8	98,9	99,0	99,2	2019 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Эрүүл мэндийн газар
4	Артерийн даралт ихсэх өвчний эрт илрүүлгийн хамралтын хувь	хувь	41,6	45,0	48,0	50,0	52,0	2019 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Эрүүл мэндийн газар
5	Чихрийн шижин өвчний үеийн эрт илрүүлгийн хамралтын хувь	хувь	53,7	54,0	55,7	56,7	58,0	2019 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Эрүүл мэндийн газар
6	Хорт хавдрын эрт илрүүлгийн хамралтын хувь	хувь	30,5	31,0	32,0	32,5	33,0	2019 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Эрүүл мэндийн газар
7	Эрүүл мэндийн даатгалд хамрагдсан иргэдийн нийт хүн амд эзлэх хувь	хувь	77,0	70,0	78,3	79,2	80,1	2020 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Ниймгийн даатгалын хэлтэс
8	Сургуулийн өмнөх боловсролын хамран сургалтын цэвэр жин	хувь	83,7	84,7	85,7	86,7	87,7	2020 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Боловсрол, соёл урлагийн газар
9	Суурь боловсролын хамран сургалтын цэвэр жин	хувь	96,1	97,0	97,2	97,4	97,6	2020 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Боловсрол, соёл урлагийн газар
10	Цэцэрлэгийн бүлгийн нэг багшид ногдох хүүхдийн тоо	тоо	27,1	27	26,1	25,6	25	2020 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Боловсрол, соёл урлагийн газар

11	Бага ангийн нэг багшид ногдох хүүхдийн тоо	тоо	26.2	26.0	25.8	25.5	25.0	2020 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Боловсрол, соёл урлагийн газар
12	Элсэлтийн ерөнхий шалгалтын дундаж оноо	тоо	478	480	485	490	495	2020 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Боловсрол, соёл урлагийн газар
13	Хүн амын дундаж наслалт	Тоо	70.78	70.79	70.80	70.81	70.82	2019 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Эрүүл мэндийн газар
14	Хүний хөгжлийн индекс	индекс	0.676	0.677	0.678	0.679	0.680	2019 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Статистикийн хэлтэс
15	Жендерийн тэгш бус байдлын индекс	индекс	0.304	0.304	0.304	0.303	0.302	2019 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Аймгийн Засаг даргын Тамгын газар
ГУРАВ. ЭДИЙН ЗАСГИЙН БОДЛОГО										
1	Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн	сая төгрөг	420,558	422,660	424,763	429,010	433,300	2019 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Хүнс, хөдөө аж ахуйн газар
2	Нэг хүнд ногдох дотоодын нийт бүтээгдэхүүний хэмжээ	сая төгрөг	5.8	5.8	5.9	6.0	6.1	2019 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Хүнс, хөдөө аж ахуйн газар
3	Төсвийн орлого	сая төгрөг	7,669.5	9,657.6	9,757.6	9,757.6	9,857.6	2020 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Аймгийн Засаг даргын Тамгын газар
4	Төсвийн зардал	сая төгрөг	22,151.9	26,247.4	26,347.4	26,347.4	26,547.4	2020 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Аймгийн Засаг даргын Тамгын газар
5	Төсвийн тэнцэл	сая төгрөг	14,482.4	16,589.8	16,589.8	16,589.8	16,689.8	2020 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Аймгийн Засаг даргын Тамгын газар
6	Жижиг дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангийн эргэн төлөлтийн хувь	хувь	90.0	90.5	91.0	91.5	92.0	2020 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Хүнс, хөдөө аж ахуйн газар
7	Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангийн эргэн төлөлтийн хувь	хувь	31.6	33.2	34.8	36.4	38.0	2020 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Хүнс, хөдөө аж ахуйн газар
8	Ажилгүйдлийн түвшин	хувь	6.2	6.2	6.1	6.0	5.9	2019 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Аймгийн Засаг даргын Тамгын газар
9	Ажиллах хүчний оролцооны хувь	хувь	69.7	69.7	69.8	69.9	70.0	2019 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Аймгийн Засаг даргын Тамгын газар
10	Эдийн засгийн идэвхтэй хүн ам (ажиллах хүч)-ын нийгмийн даатгалд эзлэх хувь	хувь	49.7	50.2	50.9	51.2	51.7	2020 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Ниймгийн даатгалын хэлтэс
11	Шинээр бий болгосон байнгын ажлын байрны тоо	тоо	1,250	1,300	1,350	1,400	1,500	2020 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Аймгийн Засаг даргын Тамгын газар
12	Хэрэглээний үнийн индекс	индекс	105.0	105.0	104.5	104.0	103.5	2019 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Хүнс, хөдөө аж ахуйн газар
13	Идэвхитэй үйл ажиллагаа явуулж буй аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоо	тоо	1438	1442	1445	1450	1455	2019 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Хүнс, хөдөө аж ахуйн газар
14	Малын тоо	мянган толгой	3849.9	3850.0	3851.0	3852.0	3853.0	2019 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Хүнс, хөдөө аж ахуйн газар
15	Хураан авсан үр тариа	мянган тонн	1.0	1.4	1.5	1.6	1.8	2020 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Хүнс, хөдөө аж ахуйн газар
16	Хураан авсан малын тэжээл бусад	мянган тонн	18.1	16.7	17.4	18.2	18.9	2020 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Хүнс, хөдөө аж ахуйн газар

17	Хураан авсан хүнсний ногоо	мянган тонн	3.4	3.4	3.5	3.7	3.9	2020 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Хүнс, хөдөө аж ахуйн газар
	Үүнээс: төмс хүнсний ногоо	мянган тонн	1.8 1.6	1.8 1.6	1.9 1.6	2.0 1.7	2.1 1.8	2020 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Хүнс, хөдөө аж ахуйн газар
ДӨРӨВ. ЗАСАГЛАЛЫН БОДЛОГО										
1	Төрийн цахим үйлчилгээний тоо	тоо	54	56	60	65	74	2020 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Аймгийн Засаг даргын Тамгын газар
2	Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг	тоо	247	245	240	230	220	2019 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Цагдаагийн газар
3	Иргэдэд учирсан хохирлын нөхөн төлүүлэлтийн түвшин	хувь	46.30	46.8	47.0	47.4	47.8	2020 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар
4	Оюутан цэрэг сургалтад хамрагдах суралцагчдын тоо	тоо	15	15	15	15	15	2019 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Аймгийн Засаг даргын Тамгын газар
ТАВ. НОГООН ХӨГЖИЛ										
1	Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн эзлэх хэмжээ	хувь	42.5	43.1	44.4	45.5	46.5	2020 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар
2	PM2.5 тоосонцорын жилийн дундаж агууламж	М кг/м3	35.0	34.0	33.0	33.0	32.0	2020 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар
3	PM10 тоосонцорын жилийн дундаж агууламж	М кг/м3	35.0	35.0	35.0	35.0	35.0	2020 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар
4	Ойгоор бүрхэгдсэн талбайн эзлэх хувь	хувь	6.060	6.066	6.072	6.078	6.084	2020 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар
5	Дахин боловсруулсан хог хаягдлын эзлэх хувь	хувь	0.01	0.01	0.01	0.02	0.03	2020 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар
6	Хот суурин газрын тогтмол цуглуулж, шаардлага хангасан байдлаар устгах хог хаягдлын эзлэх хувь	хувь	12.1	13.0	14.0	15.0	16.0	2020 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар

7	Хүлээн авах гадаад жуулчдын тоо	тоо	1,000	1,500	1,500	3,000	5,000	2020 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар
ЗУРГАА. БҮС ОРОН НУТГИЙН ХӨГЖИЛ										
1	Инженерийн бүрэн хангамжтай орон сууцаар хангагдсан өрхийн нийт өрхөд эзлэх хувь	хувь	24.0	25.0	26.0	28.0	30.0	2020 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газар
2	Цахилгаан эрчим хүчээр хангагдсан хүн амын эзлэх хувь	хувь	43.9	48.9	50.0	52.0	55.0	2020 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Алтай-Улиастай эрчим хүчний систем ТӨХК
3	Ногоон байгууламжийн эзлэх талбай	га	128	133	138	142	147	2020 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар
4	Нутаг дэвсгэрийн хөгжлийн төлөвлөгөө боловсруулсан сумд	тоо	5		13	18	21	2020 оны суурь түвшин	Жилд нэг удаа	Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газар

АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗАР